

...Εγώ φτάνει νακούσω για την Κρήτη κι ανάβει ο νους μου. Η Κρήτη μου δίνει, θάφρος. Κανένας Κρητικός δεν έχει το δικαίωμα να μην είναι δημοτικιστής κατόπι από τη Θυσία του Αβραάμ, το Ρωτόκριτο, την Ομορφη Βοσκοπούλα και το Κρητικό Θέατρο. Αφτούς σήμερα συνεχίζουμε στο κεζό. Αξιοπαρατήρητο που από τα 1669, ότι που πάτησε ο καταραμένος Τούρκος το χώμα το Κρητικό, σώπασε η δημοτική. Ξανάρχισε η καθαρέβουσα να βασιλεύη. Τώρα πια, με τη λεφτεριά, κρέπει πέρα για πέρα να χαρούμε και της γλώσσα της λεφτεριάς.

Δικός σας
ΨΥΧΑΡΗΣ

(Απ' τὸ γράμμα τοῦ δασκάλου μου,
ἀπάντηση σὴν ἀναγγελία τῆς ἔκδοσής
194 καὶ σὴν εἴτηση τῆς συγγραφῆς)

Η ΑΜΑΛΙΑ

Την πρώτη φορά που την είδα, την άρπαξα, μάννα μου! από τα μαλλιά. Τα ξαθά της, τα χρυσά της τα μαλλιάκια, τὰ ηλιόφωνα! Και το πρόσωπό της το τερανό! Και η χαριτωμένη αρχοντιά της, φαντάσου, από τότες! Είμαι παιδί έξη χρονών έξη χρονών παιδί και κείνη, Στην Πόλη! Στην Πόλη αγαπηθήκαμε. Στην Πόλη άποφασίσαμε να παρθούμε. Μα η τύχη μίς χώρισε. Παντρεφτήκαμε, χώρια όμως ο καθένας. Κάπου κάπου ανταμυόμεστα σε τν Εβρώπη και μιλούσαμε πάντα τη γλώσσα μας τη γλυκειά που μιλούσαμε παιδάκια στην Πόλη.

Καταστάλαξε η Αμαλία στο Παρίσι εδώ και κάμποσος καιρός. Η Αμαλία! Τόνομά της, το πρόφερνα κάθε φορά με μια συγκίνηση τρυφερή. Σαν τη συλλογιόμυι, παίθουμαι πώς ποτές μόν δ.ν την ξέχασα. Τῆς έπλεξα και στεφάνι σ' ένα βιβλίο μου όπου βάλθηκα να ξανακούσω τα νεανήσια μου τα καρδιοχτύπια, όταν την ξαναείδα κοπέλλα, για να τῆς αφιερώσω την παντοτινή μου τη λατρεία. Θαρρώ πώς από την παιδιατική την εποχή όπου τῆς άρπαξα τα μαλλιά, σα για να την κάμω ανέσως δική μου, δεν έπαυα να την αγαπώ—ίσια με τη στιγμή όπου τη μίσησα, όπως τώρα τη μισώ!

Γιατί να διήτε. Είχα νέα τῆς Αμαλίας τις προάλλες ιδού πώς.

Βγαίνει στο Παρίσι μια Ελληνική φημερίδα, « Ο Κ υ κ ε ώ ν », έτσι, μίλιστα! κ ε ω! Πρωτάκουστο στην οικουμένη και στην οικουμενική τη φιλολογία, να υπάρχουνε ανθρώποι—και πού σάς παρακαλώ; σε μια Ελλάδα!—να υπάρχουνε λογιοι, σοφοί, γραμματισμένοι, επιστήμονες κιάλας που να γράφουνε Κ υ κ ε ώ ν. Πα ρ θ ε ν ώ ν ή ότι άλλο θέλεις τέτοιου

ειδους, και να νομίζουνε με τα σωστά τους πώς γράφουνε και μιλούνε την αρχαία, που αφοί αποτελειώσανε την καταστροφή της με τώραιο το σύστημα τους.

Να παρατηρήσετε πώς ούτε δεφτερόλεφτο δεν το στοχαστήκανε πώς σήμερα ούτε Κ υ κ ε ώ ν ούτε Πα ρ θ ε ν ώ ν υπάρχει αφού πρώτοι του λόγου τους θα σου το πούνε Κ υ κ ε Ο ν Πα ρ θ ε ν Ο ν και πάει λέοντας, μ' ένα Ο τής κατάληξης που δεν το ξαίρει ο Ε λ λ η ν ι ο μ ό ς . Πώς μὰ τόσο συμαντική αλλαγή φέρνει κάτι συνέπειες μοιρόγραφτες που θα φέρη κάθε βαρβαρισμός, μήτε τους περνά...Μια μέρα μαλώνανε η Κουταμάρα με την Αμάθεια. Πρόβαλε η Καθαρέβουσα στη μέση, φιλιωθήκανε και φιληθήκανε αμέσως η Αμάθεια και η Κουταμάρα. Ένα είμαστε και οι δυο, φωνάξανε χαρούμενες. Σμίξαμε στον ίδιο βαθμό, χωρίς η μια να βλάβη την άλλη, στής Καθαρέβουσας το κουφάρι.

Εμένα πάλε, Αμαλία, τι με νοιάζει; Κυλά κατακυλά ο καθένας, άτομο ή έθνος, κατά πώς τ' ορίζει ο προορισμός τους. Αν η Ελλάδα μας, αλυσοδεμένη από μερικούς τυφλούς, παραιτήσε την προγονική την αλήθεια, το δρόμο τον προγονικό, δουλειά της! Το χρέος του να κάμη κανείς—και μού φαίνεται πώς έκαμα κάπως τὸ δικό μου. Μα Εσὺ τώρα, ἡ Αμαλία μου Εσὺ, που σ' έχω προτιμημένη, ξεδιαλεμένη, σε όλες ανάμεσα τις ξαθούλες, Αμαλία, Εσὺ να σέργεσαι μαζί με το πρόστυχο το ασκέρι τής κουταμάρας και τής Αμάθειας, πώς μπορῶ να μάθω την απαίσια την αμαρτία και να μὴ γίνω άνω κάτω ;

Πρόσεχε, πρόσεχε, Αμαλία, επειδή σήμερα ένα ό μικρο αντὶς ένα ω μ έ γ α σε όλα μας ανακατέβεται, αρκετή δύναμη έχει, ζωή, ψυχή, αγάπη να χαλάση! Γιατί μὸν είπανε τὶς προάλλες πὸς με την αρχοντιά σου εκείνη τη χαριτωμένη, μιλώντας για τον Κ υ κ ε ώ ν α που βάζει κάπου κάπου ένα δυο χ υ δ α ί α — ψ ω μ ἰ και τ υ ρ ἰ δήλωσες, κοκόνα μου

—«Εγὼ διαβάζω το μισὸ κ υ κ ε ώ ν α . Τον άλλο το μισό, τι θέλετε; Τον άφίνω, δεν τον καταλαβαίνω!»

Δεν τον καταλαβαίνεις; Έτσι; Έλα το λοιπὸ να τον καταλάβης. Θα σ' αρπάξω άπό τα μαλλιά, δούλα τής Αμάθειας και τής Κουταμάρας, για να σε πνίξω με τα δέκα μου τα νύχια.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Πέμπτη, —δεκατέσσερεις τὸν Απρίλη, 1927.